

Az IRC szlengjének főbb jellemzői

Záródolgozat

Készítette: Kiss Éva Júlia

IV. magyar – III. informatika tanári

Témavezető: Kis Tamás

Tartalomjegyzék

1. Mi a szleng?.....	1
1.1. A nyelv változatai és rétegződése.....	1
1.2. A szleng kutatása.....	1
1.3. A szleng fogalma.....	2
1.4. Szlengtípológia.....	5
2. Mi az IRC?.....	6
2.1. A legfontosabb IRC-fogalmak.....	7
2.2. Főbb IRC-parancsok.....	9
3. Az IRC szlengjének főbb tulajdonságai.....	10
3.1. Az IRC szlengjéről általában.....	10
3.2. Írott szleng.....	13
3.3. Főbb szóalkotási módok az IRC szlengjében.....	15
3.3.1. Külső szóalkotás.....	15
3.3.2. Jelentésbeli szóalkotás.....	15
3.3.3. Alaki szóalkotás.....	16
3.4. A szóalkotás ritkább módjai.....	16
3.5. Állandósult kifejezések fajtái:.....	18
3.6. Az IRC-szleng főbb témakörei:.....	18
4. IRC szlengszótár.....	20
Források.....	40
Szakirodalom.....	40

1. Mi a szleng?

1.1. A nyelv változatai és rétegződése

Egy nyelv rétegeit igen nehéz elkülöníteni, hiszen köztük nincs éles határvonal, egymásba fonódnak, átrétegződnek. A szakirodalomban számtalan felosztást, modellt találhatunk. KISS JENŐ főbb nyelvváltozat-típusoknak a köznyelvi változatokat (beszélt és írott köznyelv), a társadalmi változatokat (csoportnyelvek) és a területi változatokat (nyelvjárások) tartja. (KISS JENŐ: 1996. 74) SEBESTYÉN ÁRPÁD is hasonló modellt vázol fel. (KISS JENŐ: 1996. 117-118), az Akadémiai Nyelvtan pedig réteg- és csoportnyelvekről beszél.

Ezekben a modellekben a szleng a csoportnyelveken belül helyezkedik el, melyek szókészlete „nem kötődik bevett foglalkozásokhoz, állandó cselekvési formákhoz, jól elkülöníthető szociológiai csoportokhoz, s a szaknyelvekhez viszonyítva inkább magánérdekű” (KISS JENŐ: i.m. 75.).

1.2. A szleng kutatása

A szleng nyelvi univerzálé (KIS TAMÁS: 1997. 241) , a nyelv történetének minden korszakában jelen van, azonban a magyar nyelvészetben kutatása perifériára szorult, nyelvi devianciaként értékelték és 1945 után részben politikai és ideológiai okokból mellőzték kutatását.

A magyar szleng történetének és magának a nyelvi jelenségnek első összefoglaló leírását ZOLNAI VILMOS és GEDÉNYI MIHÁLY végezte el, de kötetük és szemléletük nem gyakorolt igazán nagy hatást a magyar nyelvészeti kutatásokra. Inkább az ifjúsági nyelv kutatása került előtérbe, azonban ez az irányzat „kizárta vizsgálataiból azt a szókincsanyagot, amely az értelmező szótárban bizalmas, familiáris (ritkábban argó, durva, gúnyos, tréfás) minősítéssel szerepel és amely az ún. ifjúsági nyelvi szavak és kifejezések mellett a szlengnek egyik legfontosabb része” (KIS TAMÁS: 1992. 340).

BÁRCZI GÉZA 1932-ben megjelent A „pesti nyelv” című munkájában említ meg egy „különleges nyelvet”, melynek nyelvtani rendszere szinte azonos a köznyelvével, de szókincse attól eltérő. BÁRCZI úgy gondolta, hogy ezt a sajátos nyelvet a nagyvárosok alsóbb társadalmi rétege termeli ki és ebből a nyelvből átjutnak egyes szavak más társadalmi rétegek szókincsébe is. Mint írja, az így

kialakult és „többé-kevésbé érthetetlen szavakkal megtűzdelt nyelvet általában francia szóval jargonnak vagy argotnak szokták nevezni” (BÁRCZI: A „pesti nyelv”: MNy. 27: 228). Az ÉrtSz. szerint az argó: „alvilági elemek (titkos) csoportnyelve” vagy „zömében alacsonyabb szintű csoportnyelvek keveredéséből eredő, különösen a fiatalok beszédében burjánzó nyelvhasználat”. A jargon jelentésére az Idegen Szavak Szótárában két meghatározást találhatunk: „1. egyes társadalmi vagy foglalkozási csoportoknak sajátos szavakat vagy kifejezéseket használó, a többi csoporttól való elkülönülést célzó beszédmódja. 2. romlott, idegen elemekkel kevert nyelv”. Mint látszik, a szleng jelenségére ezek a meghatározások nem teljesen pontosak, erre már BÁRCZI felhívta a figyelmet idézett munkájában. Véleménye szerint minden csoportnyelv szóanyagát „gúnyosan argotnak vagy jargonnyelvnek szokás hívni, annak ellenére, hogy a szó szoros értelmében az említett kifejezés alatt „titkos tolvajnyelvet”, a társadalmon kívül álló elemek részben tudatosan csinált nyelvét, helyesebben szókincsét kell érteni” (BÁRCZI: i.h. 229). Ezért ő egy „argotval” átitatott köznyelvről beszél, ahonnan „egyes szavak, kifejezések aztán feljebb hatolhatnak magasabb társadalmi rétegek nyelvébe, vagy vízszintesen elterjedhetnek nem nagyvárosi lakosság között is. De éppen ezáltal szinte megszűnnek argot-szavak lenni, minthogy az argot két fontos jegyét, a titkosságot, valamint a csoporthoz kötöttséget elvesztették” (BÁRCZI: i.h. 229 vö. PÉTER MIHÁLY: Nyr. 104: 273).

A hazai szlengkutatók alapját PÉTER MIHÁLY tanulmánya adta, aki felhívta a figyelmet, hogy hasonló folyamat megy végbe az angol nyelv slangnek nevezett jelenségénél és így ír erről: „A Bárczitól megjósolt fejlődési folyamat más európai nyelvekhez hasonlóan a mi nyelvünkben is végbement... E nyelvi réteg használata a fiatalabb nemzedékek körében különösen kedvelt, ám elterjedtsége ma már sem „függőlegesen”, sem „függőlegesen”, sem „vízszintesen”, sem nemzedéki megoszlásban nem lokalizálható. Köznyelvi jelenségről van tehát szó...” (PÉTER MIHÁLY: i.h. 275) Ő javasolta a szleng szakszó bevezetését is: „magyar műszó hiányában egyelőre a szleng látszik leginkább megfelelőnek” (PÉTER MIHÁLY: i.h. 275). A terminus bevezetésén túl jelentős az az új szemlélet is, mely már nem egyes rétegekhez köti a vizsgált jelenséget.

1.3. A szleng fogalma

A szlengszavakat szinte mindenki felismeri, de pontosan senki nem tudja meghatározni mi a szleng valójában. PETTINEN ezt úgy fogalmazta meg, hogy „a szleng mindenki ismeri, de senki nem tudja meghatározni” (SzlUI. 240).

A nyelvészek is eltérő definíciókat adnak, de megállapításaik csak részgazságokat hordoznak, a szleng összetett jelenség, mely nem írható le pontosan egyetlen tulajdonságával.

Az Értelmező Kéziszótár a tolvajnyelvre vonatkoztatja: „nagyvárosi (eredetű) zsargon, argó”. Mások barátok közti közvetlen, fesztelen nyelvhasználatként vagy köznyelvi jelenségként értékelhető csoportnyelvként határozzák meg, egyfajta városi népnyelvként, melyet csupán szókinccse és kifejezőkészlete különböztet meg a köznyelvtől.

HOFFMANN OTTÓ meghatározása szerint „a szleng azokat a sokszor kérészerű, újonnan képzett vagy kölcsönzött szavakat, kifejezéseket, vagy a régieknek új jelentésváltozatait, elferdített formáit tartalmazza, melyeket egy-egy beszélőközösség a köznapie érintkezésben tréfás hangulatkeltésre, játékosra, képszerű kifejezésre, nyomatékosításra alkalmaz. A szleng tehát sajátos nyelvhasználati forma, beszédstílus, a beszéd egyik »műfaja«”. (HOFFMANN OTTÓ: 1996. 239)

A szleng nem rendelkezik önálló nyelvtannal, mivel használata a beszélő hétköznapi társalgásának nyelvéhez, vagyis az ún. bázisnyelvhez kapcsolódik. Ha valaki szlengszavakat használ, beszéde még nem feltétlenül tekinthető szlengnek, a szlengben beszélés ugyanis több szlengszavak használatánál, lényegét főként a szavak tárgyiasulása mögött meghúzódó viselkedésmód és világszemlélet adja (VIDOR ZSUZSA: Valóság VII [1964]/9: 69-75). Tehát a szleng nem csupán szó- és kifejezőkészlet, hanem sajátos nyelvhasználati-stilisztikai forma is (KIS 1997. 244).

A szleng használatához számos ok vezethet, sokak szerint főként a pszichológiai motiváció a meghatározó. PARTRIDGE például tizenöt lehetséges magyarázatát adja a szleng használatának: pl. újszerűségekre való törekvés, játékoság, a szellemesség bemutatása, megdöbbenéskeltés, nyelvi közhelyek kerülése, a nyelv gazdagításának igénye, az összetartozás kifejezése vagy ki nem fejezése, a titkosság szándéka. (Nyr.112:144-145) Mások a szleng kialakulását társadalmi okokra vezetik vissza.

A szleng létrejöttének alapfeltétele egy olyan beszélőközösség, melynek tagjai naponta érintkeznek egymással és minél intenzívebb a köztük fennálló kapcsolat, annál gyakrabban és nagyobb mennyiségben fordulnak elő szlengjelenségek az adott közösség beszédében. A szleng összetartja a szlenghasználókat, de egyúttal el is különíti őket az adott szleng nem használóktól (KÖVECSEK:SZLUI. 12). Jellemző a szlengre a metaforikus vagy metonimikus szóalkotás, az eufemizmusra vagy épp

a kakofemizmusra való törekvés és a körülírás, de ezekről a jelenségekről a későbbiekben még majd bővebben írok.

Tehát a szlengnek inkább a magánéletben használt nyelvváltozatok, melyek társadalmi alapja igen széles, egész társadalmi rétegek beszélnek. Szó és kifejezőképességük az élet szinte minden területét érinti. A szó konnotációja az igazán lényeges, bár a szokásos jelentése sem lehangolható, sokszor épp a kettő közti feszültség teremti meg pl. a szó humoros hatását.

A szakirodalom legelterjedtebb megállapítása szerint a szleng kifejezés alatt értjük „azokat a többnyire kérészerű új szavakat vagy régi szavaknak azokat az új jelentésváltozatait, melyeket a hétköznapi élő beszéd a tréfás hangulat keltése vagy a kifejezés színességének fokozása vagy az újszerűvel való játék öröme vagy a nyomaték kedvéért használ” (ORSZÁGH: SzótTan. 361 vö. KIS TAMÁS: 1991. 13).

Problémaként vetődik fel gyakran a szleng és a szaknyelv elkülönítése, illetve a köznyelvhez való viszonyuk kérdése. Mint már említettem, a köznyelv bázisnyelvként szolgálhat a szleng számára (bár ezt a funkciót inkább a területi köznyelvek töltik be). Az ÉrtSz. szerint a köznyelv „a nyelvnek a műveltebb rétegek mindennapi érintkezésében használt változata, az irodalmi nyelv beszélt formája”. A köznyelv és a szleng közti határvonal meghúzása egyes esetekben igen bonyolult, hiszen míg egy adott beszédhelyzetben egy szó egyértelműen szlengként értelmezhető, ez a szó egy másik szituációban köznyelvi szóként fogható fel. A szaknyelv és a szleng közti különbség pedig leginkább eredetükben, funkciójukban és használati körükben ragadható meg. A szaknyelvek szó- és kifejezőképességét a köznyelv és/vagy a nyelvjárások szókinccsének kiegészítéseként lehet felfogni. A szaknyelv azokat a fogalmakat nevezi meg, amelyek a szakma gyakorlásában szükségesek, de a bázisnyelvben nincsenek meg, vagy fogalmi tartalmuk nem elég pontos. Ezzel szemben a szleng nem megnevez, hanem újanevez, azaz a már elnevezett dolgokat újabb és újabb nevekkel látja el, minden látható praktikus ok nélkül (vö. KOVALOVSKY: Valóság VI/5: 71). Így a szlengben egy-egy fogalom megnevezésére szinonimasorok jönnek létre. Ez a jelenség és az, hogy a szleng szókinccse aránylag változékony, az erős érzelmi töltéssel magyarázható. A szaknyelv és a szleng eltérő funkciójából következik az is, hogy a szaknyelvet a közérdekűség, a szlenget a magánérdekűség jellemzi. A szóalkotásukban is különbség figyelhető meg: a szaknyelv szavai jórészt szóteremtéssel, míg a szleng szavai főként szókeletkezéssel jönnek létre.

Végezetül álljon itt a szleng egyik legteljesebb definíciója, amit az észt szlengkutató, TENDER adott: „a szleng bizonyos szociális csoportra, osztályra, egy és ugyanazon szakmai csoportra, baráti körre, stb. Jellemző sajátos, nem szakmai

jellegű, (gyakran humoros) beszélt nyelvi szókincs, amely minden élő nyelvben működő törvényszerű nyelvi folyamatok alapján jön létre. Például a szavak jelentésének analógiás alapú kibővítése útján, szavak összekapcsolásával és rövidítésével, idegen nyelvekből és nyelvjárásokból való kölcsönzéssel, archaizmusok használatával, tulajdonnevek köznevesítésével, új szavak képzésével, stb. A szleng a nyelv variációs eleme, amelyet nyomatékkal, intonációval, ritkábban sajátos szintaxissal használhatunk. A szlenget elsősorban a szókincsre jellemző jelenségnek tartjuk, és általában elmondhatjuk, hogy a szleng a szavak formájának és/vagy jelentésének megváltoztatása útján jön létre” (Az észt szleng és kutatása: SzUI 96).

1.4. Szlengtípológia

A szleng mindig kiscsoportokban jön létre (csoportszlengek), amely csoportok lehetnek zárt vagy nyitott csoportok, ahogy ezt KIS TAMÁS is megállapítja KARTUNNEN kutatásaira hivatkozva (KIS TAMÁS: 1997. 253). A zárt csoport alatt érti azokat a közösségeket, melyek nem szabad akaratukból jönnek létre (pl. katonaság, börtön), míg a nyitott csoportok tagjai önkéntesen választják a csoporthoz tartozást. A nyitott csoportok tagjainak lehetőségük van más csoportokkal is érintkezni, így a csoportok szavakat, kifejezéseket vehetnek át egymástól. Ezen csoport tagjai sokkal választékosabban beszélnek, hiszen náluk a szleng használata csupán tetszőleges, fakultatív jellegű.

A szleng nem egységes szociolektus. KIS TAMÁS – KARTUNNEN nyomán – három nagyobb csoportba sorolja a szlengtípusokat: a közszleng az általában ismert fogalmakat, dolgokat megnevező, az egész ország területén elterjedt szlengjelenségekből áll, a területi szleng érvényessége korlátozottabb, a szakszleng pedig az érdeklődés, hobbi, foglalkozás szerint szerveződő csoportokban alakul ki és az adott foglalkozás szaknyelvéhez is szorosan kapcsolódik. (KIS TAMÁS: 1997. 248-50 vö. HOFFMANN OTTÓ: 1996. 239-40)

KIS TAMÁS szerint azonban sokkal átfogóbb vizsgálat szükséges ahhoz, hogy a kialakult közösségeket, csoportokat besorolhassuk valahova. Mivel a szleng mindig beszélőközösségekben jön létre és működik, így annyiféle szleng létezik egy adott nyelvben, ahány beszélőközösség van. Ennek alapján a következő csoportosítást állította fel:

A) Kiscsoport szlengek: a beszélőközösség valóságosan létező szlengei, nyelvi anyaguk az adott csoport számára legfontosabb, legjellemzőbb dolgok megnevezésére szolgál. Ezek a fogalmak a csoporton kívüliek számára lehetnek

ismertek vagy ismeretlenek. Így egyfajta kettős szókincs alakul ki a csoporton belül, ami azonban csak a kívülállóknak jelenthet problémát, hiszen a tagok számára ez a szleng egységes rendszert alkot.

B) Nagycsoport szlengek: kiscsoport szlengből absztrahálódnak olyan módon, hogy valamiféle azonosság révén kiscsoportok tagjai szorosabb kapcsolatba kerülnek egymással, köztük átfedés vagy érintkezés alakul ki. Az azonosság alapján beszélhetünk területi szlengokról és szakszlengokról. A legtöbb magyar szlengfajta – így az IRC-s szleng is – ide tartozik.

C) Közszleng: szókincsét a helyi és a szakszlengek széles körben használatos szavai alkotják.

KIS TAMÁS ugyanakkor felhívja a figyelmet arra, hogy a valódi nyelvhasználatban csak kiscsoportos szlengokról beszélhetünk, melyek egyszerre foglalják magukba a helyi szlenget, a szakszlenget és a közszlenget, ezáltal válik biztosítottá ezen kiscsoport szlengek széles körben történő elterjedése. Fontosnak tartja tisztázni azt is, hogy a szleng ezen típusainak tagolódása „csak a szlengre, mint lexikális kategóriára (regiszterre) érvényes. Beszédműfajként a szleng csak kiscsoport-szlengekben figyelhető meg” (KIS TAMÁS: 1997. 250).

2. Mi az IRC?

Az IRC egy angol betűszó, jelentése Internet Relay Chat, vagyis Internetes Valós idejű Csevegés. Ez olyan rendszer, ahol rengeteg felhasználó egyidejűleg, interaktívan tud csevegni úgynevezett csatornákon. Az eredeti IRC-programot Jarkko Oikarinen írta meg 1988-ban, a világsikert az 1991-es Öbölháború hozta meg, és az 1993-as, Borisz Jelcin elleni puccs idején még tovább nőtt a felhasználók köre. A helybeli internetezők ugyanis mindkét helyszínről élőben tudósították a világ másik felén élő rokonokat, barátokat, érdeklődőket sőt a nagy hírügynökségeket is.

Az IRC egy olyan program, amivel élőben lehet „beszélgetéseket” folytatni a billentyűzeten keresztül a világ minden részén levő emberekkel. Az IRC-n beszélgető-csatornák (channels) vannak, ahol különböző nyelvű és érdeklődésű emberekkel lehet „beszélgetni”. Ha valaki egy ilyen csatornához csatlakozik, láthatja, hogy az ott „lévő” emberek mit írnak egymásnak, és ő is írhat rögtön nekik - és mindezt online, tehát élőben, azonnal. Napjainkban már megjelentek az IRC továbbfejlesztett változatai is, ám ezek a gyors hálózat követelménye és a nagyobb hardverigény miatt még nem tudtak elterjedni Magyarországon (pl. az egyetemi gépek igen nagy százaléka nem rendelkezik grafikus felhasználói felülettel, ha meg

rendelkezik, nagyon lassú). Ilyen újítás például az avatar chat, amit VR chatnek is neveznek (magyar fordítása körülbelül: Virtuális Valóság Csevegés). Ennek újdonsága, hogy a beszélgetésben résztvevők egy közös virtuális téren osztoznak, mindegyiküket egy ún. avatar reprezentálja ebben a térben. Ez az avatar lehet rajzfilmfigura, fénykép vagy egyéb kép) és a környezet egy olyan programozott tér, ami hasonlít mindennapi életünk tereire vagy sci-fi alapján megírt terek. A kommunikáció itt is szövegek begépelésével folyik, de az egérrel mozgathatjuk az avatar-unkat a virtuális térben. Mindenkinek lehet tulajdona vagy otthona is a cybertérben és meglátogathatja szomszédait vagy a középületeket, elmehet a parkba. A begépelte szöveg általában egy kis buborékban jelenik meg a karakter feje fölött (ahogy az a képregényekben szokásos) és van néhány animációs eszköz, melyek segítségével a karunkat és arcunkat mozgathatjuk, pl. összehúzhatja karakterünk a szemöldökét, ha mérges vagy épp integethet valakinek. Tehát nyelven kívüli eszközökkel is tudunk érzelmeket, hangulatokat, stb. kifejezni. Ez a szoftver még csak néhány éves, de nagy jelentősége van. Először is, csakúgy, mint a való életben, a karakterünkkel sétálhatunk az utcán, azzal állhatunk szóba, akivel akarunk, csatlakozhatunk egy nagyobb csoporthoz vagy csak magányosan kószáló embereket szólíthatunk meg. A karakteren lévő öltözék is változtatható, és ez, az egyéb nonverbális kifejezőeszközökkel (kézmozdulatok, mimika) egészen közelivé hozhatja a másik személyiségét (feltéve, hogy a partner a valódi személyiségét „adja”, ezt nem lehet mindig tudni, de ez is egy érdekes vonás). De ez a fajta kommunikáció Magyarországon még a jövő zenéje.

Most pedig ismertetem a legfontosabb fogalmakat és parancsokat az IRC-vel kapcsolatban. Ezt azért tartom szükségesnek megtenni, hogy a később leírtak, illetve az általam gyűjtött szlengszavak érthetővé váljanak.

2.1. A legfontosabb IRC-fogalmak

NICK: Mint mindennek az embereknek azonosítására is használnak nevet. Ez a név a nick, amely azonosít IRC közben. A nick nagyon sokféle lehet, csak az ember fantáziája szab határt. Beszélgetés közben, ha valakihez szólni kívánunk, vagy valaki minket szólít meg, akkor ez az a név, amelyet használni szoktak. Előfordulhat, hogy az általunk kigondolt nevet már használja valaki, ilyenkor (vagy bármikor máskor is) megváltoztathatjuk (lásd parancsok). De vigyázni kell, mert ha valaki túl sűrűn változtatja a nick-jét, a többiek nem ismerik meg.

OP, avagy mit jelent a @ a másik neve előtt??? :Olyan személy (vagy bot), akinek az adott csatornán operátori jogai vannak, aminek legérezhetőbb hatása, hogy

kirúghat (kick) másokat a csatornáról, megtilthatja a belépésüket (ban). Általánosságban fogalmazva megváltoztathatja a csatorna állapotát (mode). Ezt a jogot rövidítve op-nak nevezik és onnan ismerhető fel az operátor, hogy neve mellett @ áll. Általában minden csatornán megvannak a kijelölt emberek aki ezen joggal rendelkeznek. Az opot általában olyan megbízható emberek kapják, akik sokat tartózkodnak a csatornán, illetve tesznek is a csatornáért valamit.

BOT: A BOT a „roBOT” szóból származik és ő is egy sima felhasználónak tűnik a csatornán. Azonban nem az. Ez egy program. Általában operátori jogokkal rendelkezik és feladata az, hogy az „emberi” operátorok munkáját megkönnyítse. Nyilvántartja, hogy kik azok, akik ha belépnek a csatornára, automatikusan megkapják az operátori jogokat, kiket nem szabad beengedni, mik azok a témák, amikről nem szabad a csatornán beszélni, stb. A csatorna informális szabályzata ellen vétőket megbünteti és vigyáz arra, hogy lehetőleg az abban foglaltaknak megfelelően működjön a csatorna. A BOT viselkedése nagyban függ attól, hogy a bot tulajdonosa milyen „emberi” tulajdonságokkal ruházta fel. Ilyen tulajdonság például a köszönés.

KICK: Valaki kidobása egy csatornáról. Nem számít nagyon agresszív dolognak, mert vissza is lehet kerülni az adott csatornára. Némely IRC kliens (pl. a mIRC) konfigurálható automatikus visszalépésre, kifejezetten ilyen esetekre (amit AUTOREJOIN-nak neveznek).

BAN: Egy vagy több személy letiltása egy adott csatornáról. Ilyen esetben az letiltott nem tud belépni a csatornára.

NETSPLIT: Szakadás. Amikor két IRC szerver között megszűnik valamiért az összeköttetés, melynek hatására a hálózat két ágra szakad, a felhasználók nem látják egymást. Tulajdonképpen két külön IRC hálózatot képeznek mindaddig, amíg helyre nem áll a kapcsolat.

LAG: Késést jelent, amikor az IRC szerverek közötti kommunikáció lelassul. Ezáltal pl. lassabban jut el üzenetünk a címzetthez, attól függően, hogy melyik szerveren van (szerencsés esetben akár nem is érzékelhető). Ez a késés horribilis méreteket is tud ölteni (10-20 perc vagy több). A lassulás megszűntével egy csomagban kapjuk meg az üzeneteket, rossz esetben több képernyőnyi sort.

FLOOD: Amikor valaki túl gyors ütemben csinál valamit folyamatosan (küldözgeti az üzeneteit egy adott csatornára, nicket vált, belép-kilép, stb.). Nem az IRC működésének része ez a fogalom, az idők során alakult ki, hogy védekezzenek különböző scriptekkel, botokkal a csatorna ily módon való támadhatósága ellen, ugyanis folyamatos üzenetáradattal megbénítható a csatornán folyó beszélgetés.

2.2. Főbb IRC-parancsok

- **/AWAY [away üzenet]** „Távolira” (away) tenni magát egy üzenettel. Ha valaki akar tőled valamit, akkor látni fogja, hogy pillanatnyilag az illető nincs ott, és hogy miért nem. Másodszori begépelésre „visszatérés”.
- **/BAN [#csatorna] [host/nick]** Valakit bannolni a csatornáról. Ez a legkeményebb büntetés, amit egy csatorna operátor kiszabhat.
- **/IGNORE [nick/ident@host/host]** Valakit „ignore”-ra tenni. Aki beírta, nem látja, amit az illető írogat neki, nem zavarhat.
- **/INVITE [nick] [#csatorna]** Valakit meghívni a csatornára. (Ha a csatorna „invite only”, akkor másképpen senki nem juthat be, csak ennek a segítségével.
- **/JOIN [#csatorna] [kulcs]** Belépés egy csatornára.
- **/KICK [#csatorna] [nick]** Valakit kirúgni a csatornáról. Általában indokot is szoktak írni.
- **/LEAVE [#csatorna]** Kilépés egy csatornáról.
- **/ME [leírás]** Bárki elmondhatja a csatorna közönségének, mit csinál éppen.
- **/MSG [nick/csatorna] [szöveg]** Egy üzenetet küld a címzettnek
- **/NICK [nick]** A nick megváltoztatása.
- **/TOPIC [#csatorna] [szöveg]** A csatorna topicjának (témájának) megváltoztatása.
- **/WHOIS [nick]** Néhány információt mutat a keresett személyről.

3. Az IRC szlengjének főbb tulajdonságai

3.1. Az IRC szlengjéről általában

„...A Gutenberg-galaxis oszladozik, előtűnik egy „Androméda-köd”, egy új, ma még nehezen körvonalazható, vágyódással és tapasztalaton alapuló félelmekkel teli korszak, az informatika világának képe.” – idézi BALÁZS GÉZA (BALÁZS: 1998. 9). Nos, ettől az eljövendő „új világtól” valóban sokan tartanak, így többek közt a magyar nyelvészek közül is néhányan, akik a magyar nyelv leromlásának vízióját vetítik előre, amit a számítógépes kommunikáció, többek közt az IRC fog okozni. Jósolataik közt szerepel a beszéd elkorcsosulása, az elmagányosodás, a torz értékrendszer általánossá válása, az amerikanizálódás, a helyesírás és általában az íráskészség romlása, a trágárság elterjedése, sőt akadnak, akik egyenesen egy Orwell-i „nyelvdiktatúrával” riogatnak (FARKAS 1997. 1). Ezeket a félelmeket némileg cáfolni tudom az általam vizsgált nyelvi anyagból kiindulva is. A kommunikáció személytelenné válása és a beszéd elkorcsosulása ellen jó például szolgálhatnak az IRC-csatornákon létrejött kis közösségek, akik sokszor a való életben is megismerkednek, jó barátokká válnak, illetve a csatornákon folyó sokszor igen szellemes és esetenként komoly kulturális tartalmat is magában foglaló beszélgetések. Kevés helyen találkozni annyi nyelvi leleménnyel, mint ezekben a „beszélgetésekben”. Az amerikanizálódást, illetve nyelvünk elangolosodását sem érzem ezen a téren fenyegető veszélynek, hiszen mint a dolgozatom végén közölt kis szótárból is látható, az IRC-szleng sok angol szóra létrehozta a maga igen találó magyar kifejezését. És idővel szerintem a többi angol szó is erre a sorsra jut, illetve a frissen létrejötték egy része ugyanúgy el fog terjedni, mint például az utóbbi években a *honlap* kifejezés. Az íráskészség romlása ügyében is csak ezeket a fantáziadús kifejezéseket, kialakulóban lévő szólásokat, stb. tudom felhozni ellenpéldának. Ami a helyesírást illeti: való igaz, hogy például a magyar ékezetek hiánya zavaró lehet, de ez a probléma a technikai fejlődés során pár éven belül megoldódik. Az egyéb helyesírási szabálytalanságok pedig többnyire nem a szabály nem tudásából, hanem humorkeltésre, érdekességre való törekvésből fakadnak.

Az IRC szlengje, mint az internethez kapcsolódó szlengek általában, speciális helyet foglal el a szlengek között, mivel a szlengek többségétől eltérően írásbeli szlengről van szó. Ebből következik sok sajátosága, eltérése a hagyományos szlengdefinícióktól, amit a következő pontban fejtek ki.

Először azonban vizsgáljuk meg, kik használják ezt a szlenget (tulajdonképpen szlengeket, mivel annyi szleng létezik, ahány csatorna van, a kiscsoportos szlengekről fentebb leírtaknak megfelelően). Nos, a jellemző magyar IRC-használó fiatal férfi, 15-30 éves, általában egyetemi vagy főiskolai hallgató, de a Sulinet program hatására egyre nő a középiskolások száma is (bár a legtöbb középiskolában tiltják az IRC használatát, az ott előforduló esetenként durvább kifejezések miatt, annak ellenére, hogy tapasztalataim szerint épp a középiskolás IRC-zők használják ezeket a leggyakrabban). Szóval jellemzően a közép- és felsőoktatásban tanuló fiatalokról van szó, ezt azért is tartom fontosnak aláhúzni, hogy megvilágítsam: az IRC-n gyakran előforduló pongyola helyesírásnak nem a műveletlenség az oka, hanem az egyénieskedés, a humorkeltés szándéka. Az IRC-használóknak természetesen vannak számítástechnikai ismereteik (hiszen ez a fajta kommunikáció a számítógép segítségével folyik), sokan közülük informatikushallgatók vagy programozók. Az utóbbi időben a lányok is egyre nagyobb számban kapcsolódnak be ebbe a kommunikációs tevékenységbe, bár ezt az arányt elég nehéz megállapítani, hiszen az illető nemére csak a nick-jéből következtethetünk, ami nem feltétlenül fejezi ki a valós személyét. Mivel főként fiatalok használják ezt a kommunikációs formát, a tegeződés általános. Tehát az átlagos IRC-szlenghasználó különbözik a KÖVECSES ZOLTÁN által felvázolt átlagos szlenghasználótól: közös pont az, hogy fiatal férfiról van szó, de az IRC szlengjét használókra sem a műveletlenség, sem a deviancia nem igazán jellemző. (Bár a devianciával kapcsolatban: nehezen tűrnek el felsőbb tekintélyt, szabályozást, tulajdonképp – főleg a fiatalabbak – már az Internet végeletekig liberális világába „nőttek bele”) (KÖVECSES: 1998. 14).

Az IRC nyelvhasználata amúgy is kötetlen nyelvhasználat, így alakulhatott ki a szleng is, amiről a dolgozatom szól (mint fentebb említettem, a szleng létrejöttének feltételei közt tartják számon a kötetlen, bizalmas viszonyt a csoport tagjai közt). Az IRC nyelve közel áll a beszélt nyelvhez, mint ezt sok, az IRC-n végzett tevékenységre utaló szó is kifejezi: *csevegni*, *beszélgetni*, *mondani*, *kiabálni*, stb. Erről bővebben szintén a következőkben lesz szó.

Az IRC témaköre nagyon gazdag, szinte mindenről szó esik „beszélgetés” közben és léteznek speciális csatornák, melyek egy-egy témával foglalkoznak, így bárki megkeresheti az őt érdeklő témát. De ez nem annyira jellemző, a csatornákon leginkább kis baráti társaságok „jönnek össze beszélgetni”, akik jól ismerik egymást, jóllehet, sokszor csak a cybertéren keresztül, ekkor egymás valódi nevét nem is tudják, csak a nick-jét, amit az illető bármikor megváltoztathat, akár „beszélgetés” közben is, de a gyakran IRC-zők általában ragaszkodnak a nick-

jükhöz, hiszen a többiek innen ismerik fel őket. A nick egyben az illető védjegye, kifejezője is, személyes kontaktus híján a többiek ez alapján képzelik el őt, alkotnak előzetes véleményt róla, mielőtt megszólalna.

Az IRC-n – mivel valós idejű kommunikáció folyik – nagy jelentősége van a gyors gépelésnek és a minél gyorsabb információátadásnak. Ezért az IRC szlenkjében nagyon gyakoriak a rövidítések, a csonkított szavak, megfelelő karakterek használata a rövidség érdekében (pl. 5let, vagy az ún. „mosolykód” használata). Szintén ez az oka annak, hogy ritkán írnak teljes mondatokat, a központozás pedig szinte teljesen hiányzik. Így jött létre a KUITENBROUWER által „turbónyelv”-nek nevezett jelenség, azaz a szavak rövidülése (BALÁZS: 1998. 12).

Egy IRC-csatornára való belépés után köszönni illik a bentlévőknek (az IRC illemtanát is az általános internet-illemtan, az ún. netiquette szabályozza), ám ne várjunk mindenkitől választ a köszönésünkre, ugyanis ez már húsz ember bentléte esetén hosszadalmas és lelassítja a rendszert. Kilépéskor szintén illik elköszönni és erre az esetre beállíthatjuk az IRC-programunkat úgy, hogy valami záróüzenettel búcsúzzon (ezek általában angol vagy magyar nyelvű apró szellemességek, falfirkaszerű rövid mondatok). Azt hiszem, további magyarázat helyett álljon itt egy beszélgetés részlete a #debrecen csatornáról: (a második sorban látható a bot üzenete az új belépők számára, a ***-gal kezdődő sorban pedig egy nickváltás, < között van annak a nickje, aki „beszél”)

[09:21] *** Topic is 'www.freeciv.org, aki teheti probalja ki, nem fogja megbanni□'

[09:21] -MZperX- Latogasd meg a csati megújult honlapját! <http://irc.movinet.hu/>

[09:21] <cyrax_> de eleg ez is

[09:21] <cyrax_> 20+30+20+10 :)

[09:21] <cyrax_> habar ha kivagnak 1etemrol akkor csoken az osszeg :)

[09:22] <[Tibi]> :))

[09:22] <[Tibi]> mi az a 30?

[09:22] *** Di|away is now known as Diabla_

[09:22] <janko1> Míndi17 hol vagy?

[09:22] <cyrax_> koli :)

[09:22] <cyrax_> faszinak :)

[09:22] <[Tibi]> hulyevoot adott neked :))

[09:23] <cyrax_> de nem tartozas hanem a havi 10 amit fizetek neki kolier :P

[09:23] <cyrax_> habar mikor ezeket kocslonket felvettem meg stb akkor nem tom hogy gondoltam 300 ftbol :))

[09:24] <Rain_> darul

[09:25] <ZoleeOne> diabla: forrest eltűnt?
 [09:25] <Diabla_> miért tunt volna el????
 [09:26] <ZoleeOne> akkor milyen néven van?
 [09:26] <[Tibi]> milyen 300 ftbol?
 [09:26] <Diabla_> :)))
 [09:26] <ZoleeOne> bele se dumál
 [09:26] <Diabla_> azt hiszed tájékoztat engem?
 [09:27] <Diabla_> biztos csajozik
 [09:27] <cyrax_> [Tibi] annyi volt költségvetsem 3 hetre :)
 [09:28] <Diabla_> kurjantsd el magad, hatha itt van valahol
 [09:28] <[Tibi]> hmm
 [09:28] <[Tibi]> abból hogy lehet kijonni? :))
 [09:28] <[Tibi]> cyrax_ : utolsó két hétben mennyit tanultal?
 [09:29] <cyrax_> rengeteget :)
 [09:29] <cyrax_> gyere netris :)
 [09:29] <cyrax_> mer man megin sok a melo :)
 [09:29] <cyrax_> tokom ki van hogy nem kell semmit se csinálni :)
 [09:29] <[Tibi]> :))
 [09:29] <[Tibi]> most necckepet szedek le
 [09:29] <cyrax_> kit erdkell?
 [09:30] <cyrax_> ml az kozben is :)

3.2. Írott szleng

Mint már említettem, az IRC-s szleng alapvető eltérése az egyéb, nem internethez kapcsolódó szlengektől, hogy csak írásban létezik. Szóbeli előfordulásáról nem beszélhetünk, ilyen formában nem használják az IRC-s szleng kifejezések többségét. Ezzel kicsi annak az esélye is, hogy ezek a szlengszavak és kifejezések a köznyelvbe bekerüljenek. A szóbeliségen kívül ez a szleng kielégít minden más, a szlenggel kapcsolatos elvárást és követelményt, mind a keletkezése, mind a használati köre, mind egyéb sajátosságai tekintetében.

Az IRC nyelvét többen „írott beszélt nyelvváltozatnak” vagy angolul „spoken text”-nek nevezik, mert sok tekintetben igen közel áll a beszélt nyelvhez (EWA JOHANSSON: 7). A szemtől szembe beszélgetéshez hasonlóan itt szinkrón, teljesen interaktív információcseréről van szó, egy kijelentésre azonnali reakció, visszajelzés érkezik a „beszélgetőpartner” részéről (Sőt a szinkronitás jellemzőbb, mint az élőbeszédben, hiszen ott nem vághatnak a résztvevők egymás szavába, míg itt egyszerre gépelhetik az üzeneteiket, aztán a megérkezett üzenetre ismét azonnal

válaszolhatnak – ez sok résztvevő esetén egy kisebb káoszt is okozhat a csatornán (gyakorlott IRC-zók gépelési sebessége megközelíti a beszéd sebességét)). EWA JOHNSON több ember véletlenszerű találkozásához hasonlítja az itt folyó párbeszédet (pl. a buszon vagy bentragadtak egy liftben) azzal az eltéréssel, hogy itt a kommunikációban való részvétel teljesen önkényes. Az is eltérés a két helyzet között, hogy itt hiányoznak azok az nonverbális elemek, melyek szemtől szembeni beszélgetésnél jelen vannak: mimika, intonáció, a másik fél vizuális érzékelése, stb. Ezeket próbálják pótolni pl. az ún. „smiley”-k, emotikonok vagy „mosolykódok”. Illetve egyéb próbálkozások is vannak, mint az IRC-ről szóló fejezetben említett avatar chat. Ezen túl lehetséges egy bővített kommunikációs forma, mikor a beszélgetésben részt vevők például ugyanazt a weblapot nézik és arról beszélnek vagy hangfájlokat küldenek egymásnak. Itt már a multimédia is jelen lehet a kommunikációban. Egyéb hasonlóságok a szemtől-szembe beszélgetés és az IRC között: találkozáskor, illetve belépéskor, éppúgy mint távozáskor, köszönni illik. Egy csatorna addig létezik, míg tartózkodik ott valaki, épp úgy, mint a való életben (egyedül nem lehet kommunikálni, ha senki sincs ott, akkor végképp nem). A beszélgetést illemszabályok, konvenciók, formulák szabályozzák. Hasonló az írásbeli stílustól való elkülönülésük is, ami szóban például emfátiкус ejtéssel hangzana el, azt írásban is jelölik például a magánhangzók kettőzésével vagy sokszorozásával. Az IRC-n gyakran több párbeszéd is folyik egy időben, míg az élőbeszédben ez nehezen képzelhető el, tehát a szekvencialitás nem feltétlenül áll az IRC-n létrejövő beszélgetésekre (de a fizikai megjelenés szempontjából mindenképpen). Hasonlóan az élőbeszédhez, ritkán használnak teljes mondatokat, általában rövid mondatokat írnak, hiszen ha nem érti, a beszélgetőpartnernek ugyanúgy módjában áll visszakérdezni, mint az élő beszédben. Viszont nagy a félreértés veszélye, mivel nem látjuk és halljuk beszélgetőpartnereinket és így pl. a mimika, az intonáció, stb. Nem segíthet a megértésben, ráadásul ha valaki új ember a csatornán, még a csatorna jellemző szlengett is el kell sajátítania.

BALÁZS GÉZA egyik tanulmányában (BALÁZS: 1998. 125) huszonöt szempontot sorol fel, melyek terén az élőbeszéd és az írott szöveg különbözik. A kettő közti átmenetként tünteti fel az e-mail nyelvét. Az IRC nyelve szerintem még közelebb áll az élőbeszédhez, hiszen az élőbeszéd általa felsorolt tulajdonságai közül a következők maradéktalanul illenek rá: elsődleges, szabálytalan, szerkesztetlen, igénytelenebb nyelvi viselkedés, normától eltérő, laza, nyitott, kifejezőeszközökben gazdag, hallgató visszajelezhet, gyors és azonnali, pillanatnyi, felidézhető és végül korlátozottan ismételhető.

Az IRC nyelvének és egyben szlengjének eme kettős tulajdonságából következik pl. magára a tevékenységre használt szavak élőbeszédbeli szituációra utaló volta, a szavak gyakori kiejtés szerinti leírása, a kötetlen forma, stb. Az írásbeliségéből következik tömörsége, a szóban nem használható nyelvi humorkeltő eszközök felhasználása (pl. *@oskodik*) és szóalkotási módjainak több sajátosága, amit az alábbiakban kívánok részletezni.

3.3. Főbb szóalkotási módok az IRC szlengjében

3.3.1. Külső szóalkotás

a) idegen szók átvétele

Az IRC szlengjében az idegen nyelvből való átvételek többsége angol eredetű (más nyelvekből való átvételek száma elhanyagolható, én csak egy példát találtam, a német *klein* szót). Ezt a számítástechnika nagyrészt angol eredetű zsargonja is magyarázza, a használt IRC-programok nagy része is angol nyelvű (az IRC parancsainak nagy része például valamilyen formában átkerült a magyar IRC-s szlengbe). A szlengszavak jó része ebbe a csoportba tartozik. Speciális típust képvisel az, amikor az angol szavakat magyar ragozással látják el. Gyakori az angol szavak kiejtés szerinti leírása is. (Ez utóbbi a legtöbb szlengben – mivel azok szóbeli jelenségek – nem létezik, annál inkább a fordítottja: idegen szavak íráskép szerinti kiejtése). Ide tartoznak a következő példák: *lájrt* (könnyű), *joinol* (csatlakozik), *hacker*, *hakkolni* (hacker tevékenységet folytatni, illetéktelenül behatolni egy szerverre)

b) átvételek az informatikai szaknyelvből (programozási nyelvek, operációs rendszerek parancsai, szoftverek parancsai) Ezeket is gyakran ellátják magyar toldalékokkal pl. *lag*, *lagzik*, *konnektelni* (csatlakozni)

c) átvételek más szlengből: az IRC-szleng főként az ifjúsági szlengből vesz át szavakat (ezt indokolja a használók életkora is), illetve vannak bűnözői szlengből eredő szavai, de ezeket valószínűbb, hogy az ifjúsági szleng közvetítésével vette át. Pl. *wakerol*, *hawer*, *zsetonol*

3.3.2. Jelentésbeli szóalkotás

a) névadás: Általában a hangutánzó, hangulatfestő szavak keletkeznek névadással. Pl. *kütyü* (elektronikai eszköz), *ketyere* (számítógép vagy annak valamilyen alkatrésze), *dufta* (techno zene)

b) névátvitel

1. **hasonlósági névátvitel** pl. *letölt* (fájlokat saját gépére mások), *lefagy* (a számítógép valamilyen hiba következtében befejezi működését), *Kit* (a Knight Rider filmsorozatban szereplő autó után, a Windows 95-re mondják)

2. **érintkezési névátvitel** pl. *mocsár* (a „lefagyás” jelensége, oda süllyed a számítógép mikor lefagy)

c) jelentésbővülés pl. *finom* (jó)

3.3.3. Alaki szóalkotás

a) szóösszetétel: A szóösszetétel esetén két szót egyetlen új szóvá illesztünk össze. Az új morfológiai egység jelentése más, mint az elemek jelentése külön-külön, bár az elemek eredeti jelentésstartalma adja az új jelentés alapját.

1. szerves szóösszetétel

a. alárendelő összetételek pl. határozós szóösszetétel az *ígyjárás* („megszívni” valamit)

b. mellérendelő összetételek pl. *hajti-pajti*

2. szervetlen szóösszetétel pl. *konzolhuszár*, *pizsamariadó*

b) szóképzés: A szóképzés során egy régebbi szó jelentését (vagy legalább hangulatát) egy hozzáillesztett képző segítségével megváltoztatjuk, így alak és jelentés tekintetében is új szót hozunk létre.

1. denominális nomenképzők: ebben a szlengtípusban is gyakoriak a kicsinyítő képzők:

-csi pl. *kajcsi szüncsi* (kajaszünet)

-tron pl. *gagyitron* (olcsó kínai elektronikai eszköz)

-i pl. *csati* (csatorna)

2. denominális verbumképzők:

-z(ik) pl. *lagzik*, *bugzik*, *parázik*, *deltázik*, *gályázik*

-l pl. *bearjol*, *konnektel*, *csettel*, *fingerel*, *warezol*, *zsetonol*, *molyol*

-nt pl. *zabbant*

3.4. A szóalkotás ritkább módjai

a) mozaikszó-alkotás: gyakori szóalkotási mód a rövidegre való törekvés miatt, pl. *GYIK* (Gyakran Ismételt Kérdések), *SzVSz* (Szerény Véleményem Szerint), *ÁVH* (Általános Védelmi Hiba)

b) **szórövidítés:** a szó első vagy második szótagját írják csak le, esetleg ferdítéssel. Pl. *mizu?* (mi újság?), *depró* (depresszió)

c) **szóferdítés**

1. **az írott alak megváltoztatása**

a. **emfatikus írásmód** pl. *yoooooooo* (nagyon jó), *affene*

b. **nyelvjárásias ejtést imitáló írásmód** ez a nyelvi humorkeltés egyik eszköze lehet, pl. *aggyá má'* (adjál már), *gyüvök* (jövök)

c. **pongyola helyesírás** leggyakoribb az ejtett, de írásban hagyományosan nem jelölt hasonulás írásban való jelölése, illetve a j és az ly szisztematikus felcserélése. Pl. *kiboncsam*, *kiméjj*,

d. **betűbetoldás** általában olyan esetekben, mikor a kevésbé igényes nyelvhasználatban szóbeli ejtésben hallani vélnek egy hangot, pl. *mijaz?*,

e. **betűkiesés** ez is gyakori a rövidsége való törekvés miatt, pl. *szal* (szóval), *tok* (tudok), *Joccak* (Jó éjszakát! – itt előbb egy szótag kiesése, majd a hasonulás írásban való jelölése, majd újra egy szótag kiesése következhetett be, nem feltétlenül ment végbe az egész folyamat az IRC-szlengben, valószínűbb, hogy egy köztes állapotot vett át egy másik szlengtől), *ello* (hello), *sörni* (sörözni).

f. **különleges karakterek használata** általában a cél, hogy a szónak egy rövidebb alakját állítsák elő. Pl. *5let*, *1etem*, *m1*, *@oskodik*, *Lhalgacc*, */verz*. Akkor is ezt használják, ha kerülni akarják a trágár kifejezéseket pl. *b+*, *f@sz*, *b@szni*, *g*ci*

g. **betű cseréje** pl. ha a magyar billentyűzetről van szó, illetve azt akarják érzékeltetni, hogy a magyar billentyűzeten az y és a z fordítva van: *billentzűyet*, *Zahoo*

2. **idegenszerű vagy régies írásmód:** általában cs helyett ts, ksz helyett x, v helyett w, ku helyett q, k helyett kh. Pl. *khirajj* (nagyon jó), *qss* (kuss), *műxik* (műkszik=működik), *hawer*, *párnatsata*, *khomoj*, *megfexik*, *yooooo*, *mitsoda*

3. **hasonló hangzású szóvá alakítás, szójáték:** ez az egyik leggyakoribb szóalkotási mód, hiszen a játékosság, a humorkeltés szándéka rendkívül fontos ebben a szlengtípusban. A szójáték kiinduló szava gyakran angol szó, kifejezés vagy angol mozaikszó pl. *láma* (kezdő felhasználó – az angol lamer szóból) vagy pl. a különleges karakterek használatával kombinálva *M\$* (Microsoft) (mint a fentiekből is látszik, egy-egy szót több csoportba is be lehet általában sorolni, a „tisztá” szóalkotási mód a

ritkább), *netcápa* (netscape), *falióra generális* (a Windows General Protection Failure (általános védelmi hiba) hibaüzenetéből).

4. **igekötő felcserélése** pl. *megfexik, bealakít* (leég társaság előtt)

3.5. Állandósult kifejezések fajtái:

1. **terpeszkedő kifejezések** pl. *Ctrl-Alt-Reset, elment .edu-ba, észt oszt*

2. **kifejezésbővítések:** A kifejezés egészének jelentését már az első rész is hordozza, a második rész csak nyomatékosításra szolgál. Pl. *beszorultunk zátonyra*

3. **társalgási fordulatok**

a) **kötekedő, fenyegető kifejezések:** pl. *Cipóra nyesem a szádat!, Feltépem az orrcimpáid a halántékodig!, Jössz te még az én zsákutcámba!, Rajzolojon körül a rendőr!, Bearjollak!*

b) **köszönések:** *ave, re, rer, rere, resztek, reall, remind, hiall, hy, ello, szaja, szasztok, byall, bye mind,tsá, byez, csá all, Jóccak!, logout, yo éjszakát!, csákány, csákó*

c) **sztereotip fordulatok** pl. *Emilt üdvözlöm*

4. **körülírások, metaforás kifejezések** pl. *Adjunk enni a ráknak!, árnyékra vetődik, beépíti az arcába, fáradsz a mókások, festi a levegőt*

5. **szóláshasonlatok** pl. *Álljunk be, mint a klinikai halál!, Beáll, mint a gerely., Felesleges vagy ide, mint Szabolcsba a szolárium.*

6. **szólásferdítés** pl. *Hányini jár beléd a lélek, Holnap aranyat kell lelnem*

3.6. Az IRC-szleng főbb témakörei:

1. Köszönések

A köszönések alapvetően két csoportra oszthatók: a be- és elköszönésekre. Talán ezek a legváltozatosabbak, sokan szeretik az egyéni köszönésmódot és ha mások átveszik tőlük az általuk használtat, újra és újra új köszönésmódokat agyalnak ki. Meg kell még említeni, hogy elköszönéskor gyakran úgy van beállítva a program, hogy egy-egy elköszönő sort ír ki (ezt mindenki beállítja magának, egyéniségének és vérmelegletének megfelelően). Ezek gyakran angol nyelvűek, de sok magyar „aranyköpést” is lehet ily módon olvasni.

Beköszönések: *ave, re, rer, rere, resztek, reall, remind, hiall, hy, ello, szaja, szasztok*

Elköszönések: *byall, bye mind, tsá, byez, csá all, Jóccak!, logout, yo éjszakát!, csákány, csákó*

2. Fenyegetések

pl. *Cipóra nyesem a szádat!, Feltépem az orrcimpáid a halántékodig!, Jössz te még az én zsákutcámba!, Rajzolojon körül a rendőr!, Bearjollak!*

3. Káromkodások

Ebben a témakörben is sok és sokféle szlengszót találhatunk. Általában jellemző rájuk a direkt leírás kerülése, a nyelvi humor megjelenése az írásképből. Pl. *Asztakurta!, b+, b++, banyek, bazger, bazmeg, bazzeg, bazz, kabbe, KBF, wazze, wazzeg*

4. „hierarchiához” tartozó szavak, kifejezések

A legtöbb szó, kifejezés ebben a témakörben a kezdő felhasználóra vonatkozik (szegény kezdők...), pl. *1.0-ás felhasználó, júzer, egybites user, gamelamer, lámma, láma, lammer, lém, lémer, Pancser Láma, relés agyú*

Másik „privilegizált” csoport ebből a szempontból a programozók és rendszergazdák csoportja. Persze ennek is megvannak a fokozatai, a rendszergazda szidásától kezdve az igazán jól programozó egyének csodálatáig, pl: *bitbuherátor, guru, gyökér, hekker, konzolkowboy, root, rút*

5. számítógéppel, programokkal és programozással kapcsolatos szavak, kifejezések

pl. *acc, account, ÁVH, befagy, bitkolbász, bugzik, Ctrl-Alt-Reset, csiga, kukac, bejgl, deguberál, doszkagyló, elfogyott a tinta, elhullik, empicsku, eszkápé, Falióra generális, fényt kapott, ketyere, Kodály-módszer, kütüü, lenyal, linuksz, M\$, fagyi*

6. a hálózattal, annak sebességével kapcsolatos kifejezések

pl. *borzol, brozzer, brózer, konnektel, dánlúd, Nils Holgersson üzemmód, emil, iméla, kéttehén, megmarkol, hp, necckép, netcápa, szexplorer, netel, információs földút, Siklasz vele, mint hal a taknyon, Zahoo*

7. hangulat, érzélem kifejezése

pl. *.), :-), :-(, 8-), depró, KIABÁLÁS, _ , Hoppá ridikül!, Jesszum pepi!*

8. minősítések

negatív minősítések: pl. *analóg, gané, sux, suxx*

pozitív minősítések: pl. *atom, cool, finom, kúll, kuuuuul, kewl, khiráj, kign, kiráj, penge, ql, rulez, rlz, tutez*

4. IRC szlengszótár

Az itt feltüntetett szótár anyaga jórészt kilenc csatorna egy-egy heti log fájljaiból származik (ez az ún. log fájl rögzít mindent, ami a csatornán „elhangzik”, azaz a „beszélgetésben” részt vevők monitorján megjelenik. Ez a kilenc csatorna a #hungary, #magyar, #buli, #borozo, #tabortuz, #debrecen, #m302, #viccparty, #nyugi. Ezen kívül felhasználtam más, egyes honlapokhoz kapcsolódóan tárolt log fájlokat is (ezeket a források közt feltüntetem). Itt csak azokat a szavakat tüntetem fel, melyek jellegzetesen csak az IRC szlengben fordulnak elő, gyakoriak, tehát itt nem térek ki külön a fent ismertetett módszerekkel (pl. hasonulás jelölése írásban, stb.) létrehozott alkalmi jelenségekre. Az IRC szlengben, mint már említettem, technikai okokból ritkán használnak ékezeteket, én itt a szavak ékezettel ellátott alakját közlöm. Az esetleges alakváltozatokat a címszó után tüntetem fel, címszónak azt a változatot vettem, ami a leggyakrabban előfordul. Szintén nem térek itt ki az IRC parancsokra, melyeket fentebb ismertettem, mivel ezek nem a szleng szavai, kivéve, ha ezek pl. magyar toldalékolással vannak ellátva, mivel ekkor már szlengszavaknak tekinthetőek.

!..... : nem

(saját nick) **L** : most elmegyek

* (utána: mit gondol vagy milyen megjegyzés) pl. * Mákostészta unatkozik

/dev/null : (Beszélj csak, úgyis átirányítom /dev/null-ba). A dev/null-ba átirányított dolgok elvesznek (UNIX rendszerben). Azaz: Beszélj csak, én úgysem figyelek oda!

/me : én

_ (alsó aláhúzás) Minden újonc fejébe beleverik az öregek, hogy elektronikus levélben NEM szabad csupa nagybetűvel írni, mert kiabálásnak számít. Kiemelésre

1.0-ás felhasználó : A kezdő felhasználó

a szerver beenged : be tudok lépni a hálózatba

acc, account: login/password szerverre

Adjunk a melónak ! : Nagy elhatározással vágjunk bele a munkába.

Adjunk enni a ráknak : Gyűjtsünk rá

Adult Action : szex

Agyatokra ment az okosság : Azt hiszitek nagyon okosak vagytok és közben hülyeségeket beszéltek.

aje : igen, szuper

alaphangon : A legolcsóbban, legkisebb kiépítésben, legegyszerűbben, stb

alkalmazásbarát felhasználó : Magától is rájön, hogy az egyetlen logikus lépés az alt-ctrl-f12. És nem zaklatja a fejlesztőket az ingyenes forródróton, hanem előveszi a kézikönyvet és kibányássza a megoldást

Álljunk be, mint a klinikai halál : Rúgunk be!

allokál : Közös jószágból magáncélra kihalás.

amortizálódik : elromlik, leromlik (mondják egészségi állapotra is)

analóg : Vacak, ócska, kutyaütő.

arc : ember

árnyékra vetődik : Valamiben nagy lehetőséget lát, de aztán csalódik

ASAP : As Soon As Possible, amilyen hamar csak lehetséges

ASL : életkor, nem, hol laksz

Asztakurta! : Nahát!

atom : Mint atom. : nagyon

ave : szia

ÁVH : A magyar Windows hibaüzenete, az Általános Védelmi Hiba

Azóta szegény Zeusz ha nagyon magasra nyúl, akkor esetleg elérheti pecabottal a tökeit. : Magasan hordja az orrát.

b+ : baszd meg

B++ : az előző minősített esete

baba : Jó, nagyon jó

ballisztikus : túlzásoknál használják

ban, bannol : kitiltás, kitilt a csatornáról

banyek : káromkodás: baszd meg

bazger, bazmeg, bazzeg, b+, .bazz : baszd meg

beadult : állandóan pornósíté-okat nézeget

bealakít : széles társaság előtt leég.

beáll, mint a gerely! : lecövekel.

bearjollak : összecsomagollak (enyhe, inkább játékos fenyegetés)

bebútol : felébred

becsirkézik : nőzik

becsudálkozott : nagyon elámult

beendel : befejez

beépítem az arcomba : megeszem

befagy, lefagy : a gép nem működik tovább valami hiba miatt, újra kell indítani

bejgli : @

bejöttem irc-re : csatlakoztam egy IRC-csatornához

béka : takony

béla : Általános alany, ha nem tudják az alany keresztnévét: vezetéknev.*, vagy ha becsmérő utalást akarunk tenni az illető szellemi képességeire. Aki Béla, az méla.

Berúgja az árokba : eldobja

Besértődik : nagyon megsértődik

Beszorultunk, zátonyra : elfogyott a sávszélesség

besszre all az időjárás : hideg van

Béta változat : éretlen.

bezúz : nagyon nagyot üt

biccs, bitch : kurva

birodalmi lépegető : járókeret
bitbuherátor : Assembly-programozó
bitkolbász : A Norton | Volkov | Star Commander fájlmásolást jelző ablaka egy csíkkal mutatja, hogy hol tart a folyamat térben, időben.
borzol : böngészik
bot : robot, nem ember felhasználó egy csatin
bountizás : székletürítés
BRB : I'll Be Right Back, visszajövök
bringa : lány, nő
brozzer, brózer : böngésző
bugzik : nem működik, az angol bug szóból, ami a számítástechnikai zsargonban hibát jelent
buherál : valamit piszkál, csinálgat
bunker : bunkó
byall, bye all, bye mind, byez : mindenkinek üdv (elköszönés)
cicaliba : buta, ám szép nő
Cipóra nyesem a szádat! : agresszív fenyegetés
C-kategória : cigányok
connectel, konnektel : csatlakozik
cool, kúl, kuuuul, kewl, quí, qí : szuper
crack, krekk : törés, a szofver „megszabadítása” a másolásvédelemtől
Ctrl-Alt-Reset : Ha a Ctrl-Alt-Del se működik, ezt szokták javasolni...
csá all : sziasztok!
csákány, csákó, csá: Viszlát.
csati : csatorna
csettel : cseveg
csiga : @ jel
csobban : rádöbben, meglepődik.
dánlúd : download (letöltés)
deguberál : debuggol (hibát keres a programban) (a debug parancs rendszeresen elgévelt változatából származik)
deltázik : okoskodik
depró : depresszió

desync : szétesett
deszar : de rossz
diszkóvandam : kigyúrt ifjú szűk pólóban, mobiltelefonnal, szőke barátnővel
dobj egy szenyót : aludj egyet
domborít : dicsekszik
done : elvégeztem a feladatot
Doszkagyló : DOS Shell
döglékeny állapot : olyan program, ami gyakran “lefagy”, pl. Windows
dude, dood, dudes, dudez : fickó(k)
dufta : techno zene (öt perce ugyanazt a két basszust (dufta-dufta) hallják ismétlődni)
DUX-index : partnerünk szexre való hajlandóságának fokmérője
Egy kicsit ritkulni fogok : mostanában kevesebbszer fogok bejelentkezni a csatornára
egy bites user : kezdő felhasználó
Ejtőernyős tantusz : ami lassan „esik le”
Elfogyott a tinta : lefagy a gép, mi írjuk a dolgozatunkat a szövegszerkesztőben komótosan, és amikor végre felnézünk, látjuk, hogy semmire nem haladtunk...
elgyorsulok : elmegyek
elhullik : lefagy a gép
ello : hello
elmeengéjű : gyengeelméjű
Elment .edu-ba : Ösztöndíjat kapott az USA-ba
elszál: lefagy (a gép)
Elveszem a kezdeddel együtt! : Nem szépen kérem.
emil, iméla : e-mail
Emilt üdvözlöm : Írj nekem e-mailt
Empicsku : Az Mp3 szlovák megfelelője
Ennyit tucc, nem vagy te strucc? : Teljesen hülye vagy.
ész : hardver, memória
eszkápé : escape billentyű
Észt oszt : Nagy közönség előtt okoskodik
etnikumpecsenye : cigánypecsenye

ez már van ojan jó, hogy már fizikázni lehetne rajta : nagyon jó nő
ezerrel : gyorsan, nagyon
Ezt dobta a gép! : Csak. Ez van, hagyjál békén, ne kérdezd miért
fagyi : a lefagyás jelensége
Fakjú : FAQ (Frequently Asked Questions – Gyakran Ismételt Kérdések)
Falióra generális: A 3.1-es Windows úgy omlott össze, hogy búcsúzóul kiírta:
General protection failure. Ebből született a nép nyelvén az a kifejezés, hogy
visszatért Falióra generális. Másik változatban a védelmi tábornok faliórája.
FAQtya : FAQ (Frequently Asked Questions – Gyakran Ismételt Kérdések)
Fáradnak a mókusok : hangosan zakatol gép és minden lelassul
farok, faszkópé, faszfej, faszparaszt: paraszt
Fatányéros : Fatal Error (Windows hibaüzenet)
Fekete lyuk : fergeteges nők
feláll : újraindul (a gép)
Feldobok pár pofont aztán alázavarlak! : fenyegetés
Felesleges vagy ide, mint Szabolcsba a szolárium : nem kellesz ide
felhasnyáló : felhasználó
felhorkan : üvölt
fellőtték a pizzasrát : ideje aludni menni
Feltépek az orrcimpáid a halántékodig! : fenyegetés
fényt kapott : az ablakos alkalmazás megdermed, és nem hajlandó tovább frissíteni a
képernyőt (az ominózus ablak fehér marad)
festi a levegőt : valaki bűdöset pukizott
ficcen : sietve mozdul
FIDO : egyfajta levelező hálózat (<http://www.fidonet.org>)
figyel : élettelen tárgyakra vonatkoztatva a létige középfokú alakja (Hová tetted azt a
rohadt CD-t? - Ott figyel a polcon.)
fingerel : megnézi egy adott nick-vel rendelkező felhasználó adatait (pl. melyik
gépnél ül és hol, stb.)
Finggal nem lehet tojáást festeni : Mindenhez megvan a megfelelő eszköz
finom : jó
flood, flúd : Amikor valaki túl gyors ütemben csinál valamit folyamatosan
(küldözgeti az üzeneteit egy adott csatornára, nicket vált, belép-kilép, stb)

format C: /U : kezdő zsenik "hogyan indítom a vindózt, ha nem akar menni?"
(megtörtént!) kérdésére adandó gonoszkodó válasz.

fukják meg : basszák meg

gagyitron : kínai piacon kapható bármilyen, márkátlan elektronikai eszköz

gályázik : dolgozik

gamelamer : mindig csak játszik

gané : gyenge, rossz

gányol : csinálgat vamaít (leggyakrabban programozik), de nem profi módon

gay (Takarodj a #gay.hu-ra!) : Tűnj el, köcsög!

gec, geccah, gecsa : („baráti” megszólításkor használatos) : Szevasz geccah!

girls, girlz, görlök : lányok

gogo : megyek

gombol : billentyűzeten beütöget

gyerekadag : feladat, ami ránézésre nem haladja meg képességeinket

gyocakka : jó éjszakát

gyökér : rendszergazda (csak ha haragszunk rá!)

Ha valaki sokat kever azt a centrifugális erő kiviheti az ablakon : Ha valaki
mások ügyeibe ártja magát, pórul

Hajti-pajti : kedvenc futárszolgálatunk

hakkolni : feltörni

hali, hi, hijja, hello : szia

Hálivúd Muszájezt : multiplex mozi

hálórágó : a könyvmoly utóda, éjjel-nappal az interneten „lóg”

hanyattegér : amikor az egeret hanyatt fordítják, és belebütykölik a billentyűzetbe pl.
hordozható számítógépeknél

Hányini jár beléd a lélek : Rosszul nézel ki.

hardver reszet : vizsga utáni gyors és hatásos memóriatörlés, segítségével
biztosíthatjuk az új anyag installálását

hardverből : kapásból, fejből; gondolkodás nélkül

hátelemes : aki otthon van a HTML minden verziójában, fejből ismeri az összes
böngésző nyavalyáját, és éjjel-nappal Notepadben tervez web-et, fáradhatatlanul,
mint a Duracell-nyuszik...

hazakísér : ha valamit eltulajdonítunk: . Annyira megtetszett az a toll, hogy nem bírtam lebeszélni, hazakísért.

Hazudik, mint az árvíz : nagyot hazudik

hegeszt : programot ír vagy megjavít

hekker, hacker : olyan számítógépes betörő, aki kárt nem csinál, nem lop adatokat, hobbiból tör

hella, háj, hy : szia

hengeres iktató : szemeteskosár

Hol élsz, szatyorban? : Le vagy maradva a világtól.

Holnap aranyat kell lelnem : Megyek aludni (, mert holnap aranyat kell lelnem.)

honnan irc? : honnan irc-zel?

Hoppá ridikül! : meglepetés jeleként

host, hoszt : az irc-es név, pl. KSL@akarmi.hu -ból a kukac utáni rész /itt akarmi.hu/ a host.

hp : 1. honlap 2. házipálinka

húzok : elmegyek

IC : I See, látom

Icuka : az ICQ program (segítségével személyeket kereshetünk az Interneten)

Icukázik : Az ICQ-t használja (keres valakit az Interneten)

IDDQD? : (a Doomból kölcsönvett „örökélet-kód”) használható akciófilmbeli szereplők csodálatos megmenekülésére, "golyóállóságának" megkérdőjelezésére, stb.

ident : az irc-es felhasználó név, pl: KSL@akarmi.hu -bol a KSL az ident.

ignorál : figyelmen kívül hagy, tehát az illető által írt üzenetek nem jelennek meg a másik képernyőjén

igyjálás : a te bajod, megszívtad!

IMHO : "In My Humble Opinion", szerény véleményem szerint

információs földút : lassú hálózat

ipari mennyiség : nagyon sok

ircesen ki visz majd haza?

Írj a kukacára ! : küldj neki e-mailt

IRL : In Real Life, az igazi életben

jah : igen

Jelez az úszó : Szexuális érdeklődésünk váratlan felhorgadása, lehetőleg csak férfitársaságban kérkedjünk vele.

jesszum pepi : meglepődés kifejezésére

joinol : csatlakozik

Jössz te még az én zsákutcámba! : Leszel te még rámszorulva!

ju ár kúl, áj lájk jú : Szuper vagy, szeretlek.

júzer : felhasználó

K.I.T.T. : David Hasselhoff csudálatos autója (Knight Industries Two Thousand), aki tud beszélni, és kirángatja gazdáját a bajból, ennek nyomán K.I.T.T-nek hívjuk a csicsás, minden felhasználói igényt kielégítő Windows95-öt, ha nem hiszünk a csodákban, és ezért a Linuxot választjuk. (további hasonlóság: a Win95 bejelentkező képernyőjén alul elfutó csíkok és az autó elején villogó lámpák).

kabbe : kapd be

kabbefasz : bunkó

kajcsi szüncsi : kajaszünet

kamu : nem igaz, hazugság

kapsz voicot : Na jó, szóhoz juthatsz.

Kár cukrozni a taknyot : Felesleges magyarázkodnod, úgyis tudom, amit tudok.

KBF : kapd be a faszom!

kék halál : lefagyott a Windows

kerítés : kettős kereszt (#)

kérj egy whoist : nézd meg kik vannak bent a csatornán

kéttehén : shareware gyűjtemény (<http://www.tucows.com>)

Kettépisillek, mint egy hóembert : fenyegetés

ketyere : a számítógép megnevezése, a merevlemez sajátos hangjából származik

khirajjj, kirájj, kign, king, kiráj, király : szuper

kibannolni : kitiltani a csatornáról

kibaszni, kivágni, kikkelni : kidobni a csatornáról

kick, kikk : kirúg: kirúgás egy csatornáról

kickwar : az op joggal rendelkezők azon versenyeznek, ki tudja a többieket őket megelőzve kirúgni a csatornáról

kicsit away : kicsit elmentem, de mindjárt jövök vissza

kicsit fellógtam a csatira : egy kicsit rácsatlakoztam a csatornára

Kign Ultima : nagyon jó

kikkban : fenyegetés a csatornáról történő kirúgással és kitiltással

Kinek csobogsz kicsi patak? : Hozzám beszélsz? Nekem pofázol össze-vissza?

klavi : billentyűzet

Kodály-módszer : Gépünk lefagyása esetén a Ctrl-Alt-Del kombinációt követő mindenféle reanimációs kísérlet a billentyűzeten, tetszőleges számban, tetszőleges erő kifejtéssel

Kombájnnal borotválkozik : Roppant nagyképű.

konfig : beállítás

konnektelni : csatlakozni

konzolhuszár : Unix-os, aki utálja aki a grafikai felületeket és élvezi, ha konfigurálhatja a gépét

könnyű más faxával a csalánt verni : könnyű más munkáját felhasználva előrébb lépni

Köpött a maci : Megyek aludni.

KPG (Kicsi Piros Gomb) : ez indítja el a folyamatokat, pl. fényképezőgép, lift, magnó, csengő, reset-gomb, leszállásjelző a buszon, vészjelző, kórházban nővérhívó

kufircol : az ágyban hancúrozik vkivel.

kukac : @ jel

kütyü : minden mechanikus, kisméretű berendezés összefoglaló neve

lag : mikor egy darabig nem jön adat, majd hirtelen 3 oldalnyi IRC duma vágódik elé.

lagzok : a lagom nagy

láma, lamer, lamer, lamma, lámma : kezdő, szerencsétlen. Eredetileg az, aki nem ért a számítástechnikához, viszont úgy tesz, mintha. (előbb azt jelentette, aki nem kódol, programozik, csak játszik)

lámuló : amikor a lama (ld. Fentebb) bámul

le a hokedliről : ne hordd annyira fent az orrod!

lebabáztam : Meglepődtem.

lebasz : Agresszív köszönés. "Lebasztok parasztok!"

Leesett a pedál? : az átviteli sebesség lassú

leeszi magát : bánatában az evésbe menekül

legjobb : szuper
lelécelek : elmegyek
lengő tekével : anyaszült meztelenül (férfi).
lenyal : Adathordozóról a gép a megfelelő programot beolvassa
leokézlak : fenyegetés: Ne ugass, mert leokézlak
lepadlózik : megdöbben
lépek : elmegyek
Lerajzollak, összetéplek! : fenyegetés
letölt : a távoli számítógépről átmásol egy fájlt a saját gépére.
light, lájt : könnyű
logot nyomat : egy csatornán „elhangzottakról” fájlt készít, mely tartalmazni fog mindent, ami a csatornán „bentlévők” monitorjára kiíródik
logout : búcsúformula, kb. viszlát, a beszélgetés befejezése
MS : Microsoft
M/F : Male Or Female, férfi vagy nő
Majd lassan írok... : ...hogyan Te is megérted. Finom célzás a lassabb és/vagy kezdő chatlátogatók számára, hogy megint nem sikerült a betűk között olvasni
malmozik : A képernyőn homokóra, a winchester pörög. A gép malmozik.
Már az ózonlyukat is ? : Régen nem látott nőt
massdeop : a tömeges deopolás, melynek eredményeképpen mindenki elveszti az opját
matekozik : dolgozik (a gép)
megabocs : Bocsánat. Ezer bocs!
Megfekszik a rendszer, Megfexik a rendszer : lefagy a gép
megmarkol : a felhasználó a könnyebb újrafelkereshetőség kedvéért a figyelemreméltóbb homepage-eket bookmarkmal látja el
megmászik (szervert) : betör a szerverre
megnézed a nick-gyűjteményemet? : a modern korban a megmutatom a bélyeggyűjteményemet megfelelője
Megpróbáltam az ő fejével gondolkodni, de nem jutott eszembe semmi : Nagyon buta
Melyik valóságból jöttél? : Melyik bolygóról kerültél ide?
Mentális csapást mér a környezetére : hülyeséget beszél

Mer'mirmur : Válasz olyan kezdő mééér'? kérdésére, aki már huszonnegyedszer érdeklődi meg ugyanazt.

mizu : mi újság?

mocsár : Baj esetén oda süllyed a számítógépünk.

molyol : Az indokoltnál elmélyültebben foglalkozik valamivel.

msgzni : áttérni egy olyan kommunikációs formára, ahol csak ketten látják egymás üzeneteit

mudot nyom : kalandjátékkal (multi-user dungeon) játszik

Ne browse-old az idegeimet! : Ne idegesíts!

Ne csinálj rendszert az idegeimből : Ne idegesíts!

Ne pörögj : Hagyd abba, mert idegesítő vagy!

necckép, netcápa : Netscape

nem korellálunk Malajziával : hideg van

nem tok : nem tudok

netel : internetezik

netikett : az Internett illemkódexe

nick, nikk : becenév, az a név, amivel valaki az IRC-csatornára bejelentkezik

Nils Holgersson üzemmód : ld. dánlúd

np, nullproblemo : "no problem", semmi baj

nyomok msg-t : áttérek kétszemélyes kommunikációs formára (ld. msgzni)

Nyomatott betűkkel mondjad! : Hülye vagy!

off : vmi elromlott!

offline : a való életben

oki, okes, ox : oké

oks, ox, oki, oksa : oké, rendben

olyan magasan hordja az orrát, hogy összetaknyozza vele a plafont : beképzelt

Olyanok vagytok mint a magyar foci : Gyengék vagytok.

omlós : instabil (operációs rendszer)

oops : hoppá

op : operátori jog , operátor (csatornafőnök)

opme : adjatok nekem op jogot!

opos : operátori joggal rendelkező

Oxi Maxi : Nagyon rendben van
Pancser Láma : olyan kezdő felhasználó, aki tényleg nem ért semmihez
Papanetto : Nyíró András, az Internetto volt főszerkesztője
para, parázik : fél
paraszt : bunkó
penge : jó
periféria : sapka, sál, kesztyű, átvitt értelemben barátnő
perjel : a slash magyar megfelelője
pill : egy pillanat
pizsamariadó : ideje van aludni menni
pliiiiiz, pls (plz) , plíz : kérlek, légszíves
processing : éppen folyamatban van a feladat elvégzése részéről
publicban : nyilvánosan
pwd : jelszó
qrva, qrwa : kurva
qss : kuss
rá kell lépnem egy olajra : mennem kell
Rajzoljon körül a rendőr : fenyegetés
re, rer, rere : Szia (megint)
reall , remind : helló mindenkinek
relés agyú : nagyon hülye
resztek : sziasztok
Rezsőhöz csengetni : a Reset gombot megnyomni
RL : Real Life, igazi élet
root : főnök, rendszergazda
rögeszmezsere : az a megbeszélés, aminek a kimenetele már a kezdetkor eldőlt, így semmi értelme.
rulez, rewiz, rules, ruz, rulz, rulla : szuper (ez a legnagyobb túlzás pozitív irányban, mondhatni azt jelenti csúcsszuper)
S-es Rambo : fejletlen izomzattal rendelkező, mégis szűk pólóban humorító önjelölt.
Siklasz vele, mint hal a taknyon : gyors a rendszer
smartabb : okosabb

sörni : sörözni
spamburger : két pilótajátékra buzdító email között egy olyan, amit tényleg nekünk címeztek
split : szerverek szétkapcsolódása
sunyinet, sulinyet : Sulinet
Surda : Az angol (SURE) és az orosz (DA) szóból alakult ki, jelentése: egészen biztos
sux, suxx : nagyon rossz, szar
S-vitamin : sör
szar ügy : ciki
szefős : szellemi fogyatékos
szelídít : a rendszergazda a gépeket nem karbantartja, hanem szelídíti
Szerintetek identitászavar az, ha valaki nem talál magának nicknevet? : (költői kérdés...)
Szexplorer : olyan internetező, akit elsősorban a porno site-ok érdekelnek
Szilikon Vali : nagymellű nő, aki hosszú lakkozott körmeivel üti billentyűket.
szkennelő : szkennner
szmájli : emotikon vagy mosolykód
Szomorodjál meg : káromkodás, amikor igazából nem is vagyunk olyan dühösek
szupervigyor : elvetemült rendszergazda
SZVSZ : szerény véleményem szerint
talkolj rám! : indítsd el a talk nevű programot, hogy ketten külön kommunikációt folytathassunk
Tedd magad üresbe : Ez már sok belőled...
Tele van a cache-em megyek üríték egyet : kimegyek a mellék helyiségbe
thenx, thx : köszi
tsá : mindenkinek üdv (elköszönés)
tuc Tuc Tuc : technozene (csak az hallható, hogy tuc, tuc, tuc...)
tutez : A tuti és a rulez szavakból született, jelentése azokéhoz hasonló
ujre : örülök, hogy megint viszonlátlak (köszönés)
uncool, unkewl : nem jó, rossz
update, updács : frissítés
userdel : felhasználó törlése (fenyegetésben: Vigyázz, mert kapc egy userdelt!)

vagizik : vagánykodik, felvág
végighamupipőkézi : átolvassa, szemezget
Veled nem lehet osztani : Reménytelen eset vagy. „Veled nem lehet osztani, mert egy nagy nulla vagy.”
vendóz, Vindóz : Windows
Vigyorog mint gép : nagyon jó kedve van
Villog, mint Jani az akciós mobillal : felvág
Vinceszter, vinyó, winyó : winchester
Visszaperjel : 1. backslash megfelelője, 2. kimutatja a foga fehérjét
volt kavár ezerrel : rengeteg minden történt
wakerol : dumál
warezol, warezol : illegális szoftverrel bűvészkedik
wazze, wazzeg, vazze, vazzeg : baszd meg
webszívás : download, letöltés
whoizol : megnézi kik vannak bent a csatornán
wow : Á!
xs : access (elérés)
ya : ja
zaba : kaja
zabbant : eszik
Zahoo : A Yahoo keresősíte magyarosított verziója (mivel a magyar billentyűzeten a z és az y fordítva van)
zuhan a T.E.R.M.O.-index : hideg van
zsetonol : fizet

És végül néhány emotikon vagy mosolykód, ami talán az internethez kapcsolódó szlengek egyik legjellemzőbb tulajdonsága. Én csak néhányat gyűjtöttem ki, ennél sokkal több létezik, hiszen az emberi fantázia és találékonyság szinte határtalan, amint ezt éppen a szlengek bizonyítják legkésebben.

- :-) Az első, amit használtak annak kifejezésére, hogy az előző megjegyzés csupán csak tréfa, csipkelődés volt. Mivelhogy a mondat hangsúlya nem hallható a gép másik oldalán akármennyire is akarnák. Az orr részt gyakran lehangolják, és a mosolyt fokozzák: :))))))
- ;-) Kacsintás mosoly, kacér megjegyzés. Több mint a :-) „nehogy megegyél azért amit most mondtam” mosoly.
- :-(Fenyegetés. „Nem szeretném, hogy bárki is kiborulna, vagy lehangolódna amiatt amit most mondtam”.
- :-I Közömbös vagyok. „Le se sz..om!”
- :-< igazi szomorú mosoly
- :-> Igaz „Húsbavágó megjegyzés!”. Az illető egy igencsak maró, szarasztikus megjegyzést engedett meg magának.
- >:-> Ördögi megjegyzés volt mi? Ez meg már ördögi színvonalú megjegyzés volt; igen kemény!
- >;-) Ördögien kacér, buja megjegyzés. (Majd este megbeszéljük szívem >;-)
- >:-> Nagyon >:-> „züllött” mosoly, a kemény és az ördögi kombinációja.
- (-: Balkezes vagyok! (ellenkező referenciáiránnyal véste fel...)
- %-) Tizenöt órát bámultam egyfolytában a monitort.
- :*) Hukkk ! Be vagyok mint a számár... (ezért vörös és lapult az orra...)
- [:] Robot Robi!
- 8-) Az illető nap vagy Monix-szemüveget visel.
- B:-) Napszemüveg a homlokra tolvá.
- ::-) Duplaszemű, normális szemüveg.
- B-) Vastagkeretes szemüveg. (Csak SZTK vényre! :-)
- 8:-) Kislány masnival.
- :-)8 Nagylány, minden kellekkel.
- :-{) Bajusz.
- :-{} Kirúzoszott száj.

- {:-) Fickó parókában vagy olyanok mosolya, akik haja közepén szétválasztott.
-):-) Fickó parókában, csak fordítva tette fel a parókát.
- :-[Vámpír. (Dr.Akula :-)) vagy mosolytalan kockafej
- :-] mosolygó kockafej
- :-E mutáns vámpír
- :-F mutáns, de foghíjas vámpír
- :-7 Savanyú pofa.
- :-* Most ittam meg egy pohár citromlevet!
- :-)~ Kicsit folyik a nyálam, de jól vagyok!
- :-~) Phuu, de hideg van. Fázom. Folyik az illető orra.
- :'-(Sírok!
- :'-) Örömben sírok.
- :-@ Sikoltás, ordítás, visítás.
- :-# Felhasználó bajuszkötőben vagy ajakzárakat visel.
- :-^ Törött orr.
- :-v) Törött orr a másik irányba.
- :-_) Az orrom lecsúszott a pofámról.
- :-<) Fennhordja az orrát.
- :-& Nyelvtörő mutatvány után (Nyelvtörött). Az illető nyelve csomóra kötött.
- ==:-) Hosszú haj. (Rövid ész :-) Az illetőnek átlagon felüli hosszúságú feje van.
- :-:-) Punk.
- :-:-(Az igazi punkok nem nevetnek!
- :=) Enyhe fejlődési rendellenesség, Két orr.
- +:-:-) Pápa, vagy egyéb vallási tisztviselő.
- +O:-:-) a pápa
- :':-) Reggel, bajusz helyett a szemöldökömet borotváltam le.
- :-:-) Mint fent csak a másik oldalon.
- |-I Ne zavarj, alszom!
- |-O Sőt, horkolok is vagy ásítózok. (Lehet néger is.)
- :-' dohányos

:-Q Dohányos.
 :-? Pipás.
 O-) Megaton Man On Patrol!
 O :-) Angyal. (Már nem sokáig >;-)
 :-P Beeeeeeee! Nyahhhh!
 :-S Összefüggéstelen duma.
 :-D Tele pofával, röhögök (rajtad).
 :-X Szájzár.
 :-C Igazán szomorú vagyok.
 <|-(Kínai, még meg van az összes kvarcórája.
 <|-) Már eladta az összeset.
 C=:-) Főszakács.
 @= Atomháború után.
 *<:-) Téliapó.
 :-o Ohhhh! vagy a nemzeti himnuszt éneklő mosolya
 (8-o Mr. Bill a főnök. (Tudjátok a Ge*i)
 *:o) Bozo, a bohóc.
 3:] Kiskutya. Házikedvenc mosoly.
 3:[Nagykutya. A gonoszabb fajtájú háziállat mosolya.
 d8= A hód-kedvencünknek kidülledt szemei vannak és merev kalapja
 E:-) Az illető egy rádió-operátor
 :-9 Megnyalom a szám szélét!
 %-6 Az illetőt letaglózták (keményebb eset: fejbeverték). Agysérült.
 [:-) Walkman fejhallgató a fejen. (Pl. hallgatja a blasztert :-)
 (:I Tojásfej.
 <:-I Lusta disznó! Az illető kifejezetten butuska.
 K:-P Kiskölyök propelleres sapkában.
 @:-) Fickó turbánban.
 :-0 Pszt !! Csak csendben, hogy senki meg ne hallja! vagy Mosolygó szónok.
 :-: Sziámi ikrek! vagy mutáns mosoly
 A Láthatatlan Mosoly
 -) Félszemű

;-) Félszemű kacsint.
X-(Az illető épp most halt meg. Hulla!
8 :-)) Nagy buherátor, varázsló!
C=}>{*}) Mega mosoly... egy részeg, devil szakács, egy randa parókával, bajusz, dupla fülig-érő mosollyal, vagy vonali zavar
:-% Bankármosoly
:-6 Savanyú falatok utáni mosoly
(:-(Fenyegető arckifejezés
(:-) palacsintaarcú mosoly
):-) jóváhagyás
):-(- rosszallás
:-q mosoly, miközben a nyelvet az orrhoz igyekezzük taszajtani
:-e lelombozódott, kiábrándult mosoly
:-t haragos mosoly
:-p mosoly, miközben a nyelvét nyújtja (rád!!)
:-{ már megint variációk egy témára
:-} sőt újra...
:-a balos mosoly, nyelv-és orr-kontakttal
:-s agy BIZARR komment utáni mosoly
:-d balos, idegesítő, lefitymáló mosoly
:-j sima balos mosoly
:-k hát ez mellbeütő....
:-\ határozatlan mosoly
:-/ balos, határozatlan mosoly
:-x a szájam beragadt...
:-c buta segg-mosoly
:-v beszélő fejű mosoly
:v) balra álló orrú mosoly
:-b balos nyelvű mosoly
\$-) Sokat nyert Las Vegas-ban
%-^ Picasso
%\\v Picasso

&:-) göndör haj
+<:-) "A béke veled van gyermekem..."
3:*> Rudolf a rénszarvas
7:^] Ronald Reagan
:=) Adolph Hitler
=):-) Uncle Sam
=|:-)= Abe Lincoln
:-)8 férfi csokornyakkendővel
:-)X csokornyakkendőt viselve
:-(*) hányás
>:-(fáradt és beteg

Források:

#hungary

#magyar

#buli

#borozo

#tabortuz

#debrecen

#m302

#viccparty

#nyugi

<http://www.index.hu/cyber/zsargon/gyarapodas.html>

<http://www.index.hu/cyber/zsargon/hbrov.htm>

http://www.scene-hu.com/%7Eksl/irc_szleng.htm

http://www.scene-hu.com/%7Eksl/irc_smiley.htm

<http://d-eyes.jpte.hu/%7Etandi/irc/rovid.htm>

<http://www.leeloo.kiskapu.hu/Talpak/irc/html/szleng.html>

<http://www.extra.hu/webcen/szleng.htm>

<http://www.vein.hu/~rohonyia/smileys.htm>

Szakirodalom:

A szlengkutatás újtjai és lehetőségei. Szerk.: KIS TAMÁS. Debrecen. 1997.

BACHÁT LÁSZLÓ: Az ifjúsági nyelv és a köznyelv. In: Program az anyanyelvi nevelés továbbfejlesztésére. Szerk: Szende Aladár. Budapest. 1986. 343-352.

BALÁZS GÉZA: Digitális nyelvújítás, avagy az anyanyelvivé tétel iskolapéldája. In: Magyar nyelvkultúra az ezredfordulón. Budapest. 1998. 141-146.

BALÁZS GÉZA: Kommunikációs létformák és átcsapások. In: Magyar nyelvkultúra az ezredfordulón. Budapest. 1998. 125-140.

- BALÁZS GÉZA: Külső nyelvészet: kilépés a nyelvészetből, avagy a nyelvészet újramegtalálása? In: Magyar nyelvkultúra az ezredfordulón. Budapest. 1998. 9-22.
- BÁRCZI GÉZA: A „pesti nyelv”: MNy. 27: 228
- BECHAR-ISRAELI, HAYA. Nicknames, play and identity on Internet Relay Chat. 1998. <http://www.ascusc.org/jcmc/vol1/issue2/beechar.html>
- BÓDI ZOLTÁN, Az elektronikus levelezés és az internet nyelvhasználatáról. <http://nyelv.c3.hu/szamnye.html>
- BÓDI ZOLTÁN, Az elektronikus levelezés nyelvi formájáról. <http://nyelv.c3.hu/cikk5.html>
- BÓDI ZOLTÁN, Az internetes levelezés nyelvhasználatának vizsgálata. <http://nyelv.c3.hu/cikk1.html>
- BÓDI ZOLTÁN, Butit-e az internet? <http://nyelv.c3.hu/tan.html>
- BÓDI ZOLTÁN, e-mail nyelv – személyes nyelv – köznyelv. <http://nyelv.c3.hu/cikk6.html>
- BÓDI ZOLTÁN, Internetes kommunikáció – beszédkommunikáció. <http://nyelv.c3.hu/besz98.html>
- CYBERRDEWD, IRC on AusNet - an example of a virtual community. <http://members.aol.com/Cybersoc/is2cyberdude.html>
- FARKAS LÁSZLÓ: Az Internet és a nyelv. Budapest. 1997. ,
- HAJDÚ MIHÁLY: A csoportnyelvekről. (McsopnyDolg. 1.sz.) Budapest. 1980.
- HOFFMANN OTTÓ: Mini-tini szótár. Pécs. 1996.
- JELISZTRATOV, VLAGYIMIR: Szleng és kultúra. Debrecen. 1998.
- JOHNSON, EWA: Electronic discourse on speech and writing on the internet. <http://www.ludd.luth.se/users/jonsson/D-essay/>
- KIS ÁDÁM: A számítógépes szövegszerkesztők másodlagos kommunikációs eszközei: Nyr. 118. 169-83.
- KIS TAMÁS: A magyar katonai szleng szótára. A debreceni KLTE Magyar Nyelvtudományi Intézetének kiadványai 60. sz. Debrecen. 1991.
- KIS TAMÁS: A magyar szlengkutatás bibliográfiája. A debreceni KLTE Magyar Nyelvtudományi Intézetének kiadványai 68. sz. Debrecen. 1996.

- KIS TAMÁS: Bakaduma. Budapest. 1992.
- KIS TAMÁS: Szempontok és adalékok a magyar szleng kutatásához. Debrecen. 1997.
- KISS JENŐ: Magyar anyanyelvűek – magyar nyelvhasználat. Budapest. 1994.
- KISS JENŐ: Társadalom és nyelvhasználat. Budapest. 1996.
- KOVALOVSZKY MIKLÓS: Az ifjúság nyelvéről : Valóság VI/5. 66-75
- KOVALOVSZKY MIKLÓS: Nyelvfejlődés – nyelvhelyesség. Budapest. 1977.
- KÖVECSES ZOLTÁN: Magyar szlengszótár. Budapest. 1998.
- MATJEVICS LAJOS: Az utca nyelve. Újvidék. 1979.
- MIKLÓS KATA: Az IRC nyelvezete. Szakdolgozat. 1996. :
<http://kaliban.csoma.elte.hu/~makvirag/>
- NYÍRÓ ANDRÁS: Internetto zsargon. Budapest. 1997.
- PÉTER MIHÁLY: Szleng és költői nyelvhasználat: Nyr. 104. 273-281.
- ROHONYI ANDRÁS, Communicating on the net – Another side of the story.
<http://www.vein.hu/~rohonyia/jobrez.htm>
- ROHONYI ANDRÁS, Some linguistic phenomena in communicating on the net.
<http://www.vein.hu/~rohonyia/jonyir.htm>
- SZÉPE GYÖRGY: Az internet-korszak nyelvészete: Modern Nyelvoktatás III. 1-2.
(1997. május) 77-89.
- TOLCSVAI NAGY GÁBOR: Társadalmi rétegződés és nyelvi norma: MnyRét. Szerk.:
KISS JENŐ-SZÜTS LÁSZLÓ. Budapest. 1988. 969-75.
- VIDOR ZSUZSA, A diák jassznyelv és jasszmagatartás: Valóság VII [1964]/9:69-75
<http://szak.hu/nyelvweb/netnyelv.htm>
<http://d-eyes.jpte.hu/%7Etandi/irc/>
<http://www.extra.hu/vger/irc/>
<http://www.extra.hu/webcen/>
<http://www.leeloo.kiskapu.hu/Talpak/irc/>
<http://www.net.hu/modemidok/sorozat/>
http://www.scene-hu.com/%7Eksl/irc_bot.htm